

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum 25 november 2019

Onderwerp **Deelbesluit 2 op uw Wob-verzoek d.d. 19 oktober 2018**

Behandeld door [Redacted]

Ons kenmerk **Z18-19851 / D19-39956**

Uw kenmerk -

Bijlagen 14

Geachte [Redacted],

Op 19 oktober 2018 heeft u, namens de Stichting Cynthia Annemieke, een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingediend, waarin u vraagt om informatie ten aanzien van het welzijn van de grote grazers in de Oostvaardersplassen en het Oostvaardersveld. Bij brief van 25 oktober 2018 is de ontvangst van uw brief bevestigd.

Op 6 februari 2019 heeft u deelbesluit 1, ten aanzien van de punten één tot en met drie, op uw Wob-verzoek ontvangen. In deze brief treft u deelbesluit 2, ten aanzien van de punten vier tot en met vijftien van uw verzoek aan. De overige punten, worden in deelbesluit 3 behandeld.

1. Uw informatieverzoek

Het tijdstip van indiening van uw verzoek is bepalend voor de reikwijdte van het verzoek. Een Wob-verzoek kan nooit betrekking hebben op na dat verzoek vervaardigde documenten.¹ Dit betekent dat documenten vervaardigd na 19 oktober 2018, niet zijn meegenomen bij de behandeling van dit besluit.

Uw Wob-verzoek heeft betrekking op de volgende informatie:

Deelbesluit 1

Over de periode 1982 tot en met 19 oktober 2018

1. alle chip- en paspoortregistraties van de grote grazers;
2. alle interne- en externe correspondentie m.b.t. stakeholders overleggen;
3. alle documentatie omtrent lopende en afgeronde medische onderzoeken van de grote grazers;

Deelbesluit 2

Over de periode 1982 tot en met 19 oktober 2018

4. populatieontwikkeling van de grote grazers;
5. alle nota's en facturen ten aanzien van de aankoop en verwerving van de grote grazers;
6. alle bescheiden, verslagen en vergunningen m.b.t. het uitzetten en introduceren van de grote grazers;

---

¹ ECLI:NL:RVS:2015:623

7. alle veterinaire rapporten van de uitgezette grote grazers;
  8. alle documenten m.b.t. het inenten van de grote grazers;
- Over de periode 2010 tot en met 19 oktober 2018
9. alle rapporten van water- en grondmonsters;
  10. DNA gegevens van de grote grazers;
  11. alle ontvangen rapportages van heckrunderen;
  12. alle interne documentatie over de toestand ontwikkeling en prognose van de populatie heckrunderen in de Oostvaardersplassen;
- Over de periode 2015 tot en met 1 juli 2017 en de periode 2 augustus 2018 tot en met 19 oktober 2018
13. laboratorium- onderzoek verslagen;
  14. ophaal overzichten en facturen Rendac;
- Over de periode 2 augustus 2018 tot en met heden
15. pathologisch onderzoek en verslagen van behandeling van de grote grazers en doodsoorzaak van de grote grazers;

Deelbesluit 3

Over de periode 2010 tot en met 19 oktober 2018

16. sterfte- en afschotcijfers van de grote grazers;
17. gemaakte kosten voor de beschutting van de grote grazers;

Over de periode 2015 tot en met 1 juli 2017 en de periode 2 augustus 2018 tot en met 19 oktober 2018

18. kostenoverzicht inzet van derden;
19. kostenoverzicht beheer;
20. kostenoverzicht dierenartsen;
21. kosten afschot;
22. kosten van het bijvoeren;
23. baten uit verkochte en geschonken grote grazers;
24. baten uit verkoop van lichaamsdelen van grote grazers in de ruimste zin van het woord;
25. de door Staatsbosbeheer ontvangen subsidie- en donatiegelden alsook de ontvangen leges.

Zoals voornoemd heeft u deelbesluit 1, ten aanzien van de punten één tot en met drie, reeds ontvangen. In dit besluit treft u behandeling van de punten vier tot en met vijftien aan. De overige punten worden in deelbesluit 3 meegenomen.

2. Resultaten onderzoek

Ik heb uitgebreid onderzoek uitgevoerd of Staatsbosbeheer beschikt over documenten waarop uw informatieverzoek onder de punten vier tot en met vijftien betrekking heeft. Ik heb hiervoor het archief, de systemen en de betrokken collega's geraadpleegd. Staatsbosbeheer was tot 1 januari 1998 een dienst van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Als gevolg van de verzelfstandiging bij wet is het reguliere archief uit de tijd voor 1998 ondergebracht bij het Nationaal Archief. Deze informatie is voor een ieder raadpleegbaar (meer informatie: www.nationaalarchief.nl), de Wob is niet van toepassing op openbare informatie. Mijn onderzoek heeft zich dan ook beperkt tot het reguliere archief van Staatsbosbeheer vanaf 1998.

Ten aanzien van punt vier, heb ik een overzicht van de voorjaarsstellingen van de grote grazers over de periode 1983 tot en met 2018 aangetroffen. Ook vindt u meer informatie over de voorjaarsstellingen van de grote grazers in de jaarverslagen van Staatsbosbeheer, deze kunt u raadplegen via www.staatsbosbeheer.nl.

Met betrekking tot punt vijf, zes en zeven heb ik geen documenten aangetroffen, omdat er sinds 1998 geen grote grazers uitgezet of geïntroduceerd zijn. Het Staatsbosbeheer archief van voor 1998 is zoals voornoemd ondergebracht bij het nationaal archief, deze informatie is voor een ieder raadpleegbaar.

Ten aanzien van punt acht, heb ik documenten aangetroffen met betrekking tot het inenten van de grote grazers. Het gaat om een rapport dat reeds openbaar is gemaakt bij het Wob-besluit d.d. 20 april 2018. Ook heb ik elf brieven aangetroffen, die nog niet eerder openbaar zijn gemaakt. Rond de eeuwwisseling is door verschillende partijen gesproken over de ontheffing van de inentplicht voor Infectieuze Bovine Rhinotracheïtis (IBR). Uiteindelijk is de noodzaak voor een oplossing voor deze kwestie komen te vervallen, omdat de landelijke inentingsplicht is vervallen.

Ten aanzien van punt negen, heb ik een bodemonderzoek uit 1994 aangetroffen, dat reeds openbaar is gemaakt bij de reactie op het informatieverzoek d.d. 18 oktober 2018. Staatsbosbeheer beschikt niet over rapporten van watermonsters in de Oostvaardersplassen. Mogelijk beschikt het waterschap Zuiderzeeland over deze informatie.

Met betrekking tot punt tien, heb ik geen documenten aangetroffen.

Ten aanzien van punt elf en twaalf, deel ik u mede dat deze punten al zijn behandeld bij deelbesluit 1 op uw Wob-verzoek (d.d. 6 februari 2019). Bij dit Wob-besluit zijn diverse rapportages van de grote grazers, waaronder ook de heckrunderen, openbaar gemaakt. Er bestaan geen andere rapporten over de heckrunderen, dan degene die reeds openbaar zijn gemaakt.

Met betrekking tot punt dertien, heeft u de laboratoriumuitslagen al ontvangen. Deze zijn openbaar gemaakt bij deelbesluit 1 op uw Wob-verzoek (d.d. 6 februari 2019).

Ten aanzien van punt veertien, heb ik Rendac facturen over de periode 2013 tot en met 2017 aangetroffen, die reeds openbaar zijn gemaakt bij eerdere Wob-besluiten. Daarnaast heb ik twee Rendac facturen over de periode januari 2018 tot en met 19 oktober 2018 aangetroffen, die nog niet eerder openbaar zijn gemaakt.

Met betrekking tot punt vijftien, heb ik geen pathologische onderzoeken dan wel verslagen van behandeling aangetroffen, dan diegene die reeds openbaar zijn gemaakt bij eerdere Wob-besluiten.

De Wob is niet van toepassing op openbare documenten. De documenten die bij eerdere Wob-besluiten openbaar zijn gemaakt, kunt u raadplegen via www.staatsbosbeheer.nl/woboostvaardersplassen.

3. Overwegingen

3.1 eerbiediging de persoonlijke levenssfeer

De documenten die betrekking hebben op uw verzoek, bevatten persoonsgegevens. Verstrekking van persoonsgegevens blijft op grond van artikel 10, lid 2 aanhef en sub e Wob achterwege wanneer het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Van openbaarmaking van persoonsgegevens zoals namen, handtekeningen, telefoonnummers en e-mailadressen

wordt in lijn met vaste rechtspraak in beginsel afgezien.² Namen van personen die uit hoofde van hun functie in openbaarheid treden, worden wel openbaar gemaakt.

4. Deelbesluit 2

De door u gevraagde zaken vallen onder de reikwijdte van de Wob. Ik heb besloten om aan uw verzoek tegemoet te komen en de documenten (deels) openbaar te maken. In de bijlage bij dit besluit treft u 14 documenten, inclusief een overzicht, aan. Voor de overzichtelijkheid heb ik de bijlagen genummerd, de nummers op de bijlagen corresponderen met de nummers op het overzicht van de bijlagen.

Ik heb de in de bijgevoegde stukken vermelde persoonsgegevens (deels) onleesbaar gemaakt. Voor de motivering verwijs ik u naar de overwegingen onder 3.1.

Omdat deze informatie voor meer mensen interessant kan zijn, wordt dit besluit geanonimiseerd op de website van Staatsbosbeheer geplaatst onder www.staatsbosbeheer.nl/woboostvaardersplassen.

5. Rechtsmiddelen

Indien u het met dit besluit niet eens bent, kunt u binnen zes weken na verzending van dit besluit schriftelijk bezwaar maken. Ook een andere belanghebbende kan tegen dit besluit bezwaar maken. Het bezwaarschrift kan worden gezonden aan de Directeur Staatsbosbeheer, Postbus 2, 3800 AA Amersfoort. U wordt verzocht een afschrift van dit besluit bij het bezwaarschrift te voegen.

Een bezwaarschrift moet zijn ondertekend en bevat tenminste :

- Naam en adres van indiener;
- Dagtekening;
- Omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- De gronden waarop het bezwaar rust.

Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift.

Als u nog vragen hebt dan kunt u contact opnemen met [REDACTED] via [REDACTED]@staatsbosbeheer.nl.

Met vriendelijke groet,
de directeur, namens deze

[REDACTED]
ir. C. Lever MPA
divisielidirecteur Grond & Gebouwen

---

² ECLI:NL:RVS:2018:321

Overzicht openbaar te maken documenten

Document	Datum	Document (deels) verstrekt
1. Overzicht tellingen grote grazers	1983 t/m 2018	ja
2. Brief aan Productschap Vee en Vlees	geen datum	ja
3. Brief aan Staatssecretaris van LNV	30 juli 1999	ja
4. Brief van DLV Adviesgroep N.V.	27 juli 1999	ja
5. Brief van Gezondheidsdienst voor Dieren	10 november 1998	ja
6. Brief aan Gezondheidsdienst voor Dieren	9 juli 1998	ja
7. Brief van Staatssecretaris van LNV	6 januari 1999	ja
8. Brief aan Gezondheidsdienst voor Dieren	9 juli 1998	ja
9. Brief aan Gezondheidsdienst voor Dieren	20 augustus 1998	ja
10. Nota Staatsbosbeheer	11 september 1998	ja
11. Brief van Staatsbosbeheer	23 november 1998	ja
12. Nota aan directeur Natuurbeheer	3 december 1998	ja
13. Factuur Rendac	13 juli 2018	ja
14. Factuur Rendac	20 april 2018	ja

HECKRUND				
	totaal mei-apr			
	nat dood	afschot	totaal	%afschot
96-97				
97-98	22	29	51	56,9
98-99	74	16	90	17,8
99-00	31	16	47	34,0
00-01	48	80	128	62,5
01-02	35	28	63	44,4
02-03	67	108	175	61,7
03-04	17	10	27	37,0
04-05	88	173	261	66,3
05-06	41	140	181	77,3
06-07	26	80	106	75,5
07-08	16	37	53	69,8
08-09	32	122	154	79,2
09-10	38	116	154	75,3
10-11	20	56	76	73,7
11-12	44	101	145	69,7
12-13	36	112	148	75,7
13-14	6	7	13	53,8
14-15	18	55	73	75,3
15-16	21	52	73	71,2
16-17	2	9	11	81,8
KONIKPAARD				
	totaal mei-apr			
	nat dood	afschot	totaal	%afschot
96-97				
97-98	7	2	9	22,22222
98-99	19	6	25	24
99-00	4	6	10	60
00-01	11	19	30	63,33333
01-02	21	23	44	52,27273
02-03	25	40	65	61,53846
03-04	26	79	105	75,2381
04-05	63	89	152	58,55263
05-06	41	155	196	79,08163
06-07	49	205	254	80,70866
07-08	31	143	174	82,18991
08-09	49	196	245	80
09-10	98	261	359	72,70195
10-11	16	128	144	88,88889
11-12	88	277	365	75,89041
12-13	56	247	303	81,51815
13-14	14	33	47	70,21277
14-15	34	354	388	91,23711
15-16	49	290	339	85,54572
16-17	6	92	98	93,87755
EDELHERT				
	totaal mei-apr			
	nat dood	afschot	totaal	%afschot Edelhert
96-97				
97-98	7	1	8	12,5
98-99	4	1	5	20
99-00	7	10	17	58,82353
00-01	15	10	25	40
01-02	9	12	21	57,14286
02-03	31	36	67	53,73134
03-04	23	60	83	72,28916
04-05	162	232	394	58,88325
05-06	57	234	291	80,41237
06-07	48	304	352	86,36964
07-08	32	260	292	89,0411
08-09	92	661	753	87,7822
09-10	157	583	740	78,78978
10-11	17	628	645	97,36434
11-12	107	919	1026	89,57115
12-13	128	1166	1294	90,10819
13-14	4	233	237	98,31224
14-15	46	925	971	95,26262
15-16	104	1212	1316	92,09726
16-17	13	815	828	98,42995

Year	Vanaf 2011 alleen over helikopter aantallen exclusief geboorten ja-nipren over stand 1 jan - sterfte		Total
	Heckgrund	Komikpaar Edelheit	
1981	31		31
1984	31	48	49
1985	31	48	49
1986	24	20	44
1987	32	28	60
1988	58	36	94
1989	75	45	120
1990	102	54	156
1991	130	70	200
1992	160	86	246
1993	190	120	310
1994	221	156	377
1995	269	198	467
1996	318	222	540
1997	385	281	666
1998	434	329	763
1999	442	377	819
2000	500	448	948
2001	486	499	985
2002	539	572	1111
2003	485	637	1122
2004	573	712	1285
2005	442	788	1230
2006	379	783	1162
2007	379	763	1142
2008	404	947	1351
2009	311	921	1232
2010	258	852	1110
2011	283	867	1150
2012	216	808	1024
2013	163	818	981
2014	183	899	1082
2015	177	1006	1183
2016	157	758	915
2017	180	885	1065
2018	155	580	735

De voorzitter van het Produktschap
voor Vee en Vlees
Postbus 5805
2280 HV Rijswijk

staatsbosbeheer

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		SB985374	
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Verzoek ontheffing Verordening Bestrijding IBR 1998		10.2.e Wd	

Bij deze verzoek ik u om aan Staatsbosbeheer ontheffing te verlenen van de verplichtingen van art. 2 van de Verordening Bestrijding IBR 1998 (hierna: "de verordening"). Dit verzoek tot ontheffing heeft uitsluitend betrekking op de Heckrunderen die ingezet in het zelfregulerend natuurterrein de Oostvaardersplassen (OVP) in de SBB-regio Flevoland-Overijssel. *Ik ben BT Ik ben*

Onverkorte toepassing van de verordening in de OVP, in combinatie met het "Besluit vaststelling entschema en wijze toediening entstof bestrijding IBR 1998", zou ertoe leiden dat Staatsbosbeheer verplicht is twee maal per jaar de hier aanwezige Heck-runderen te enten. Deze entverplichting is absoluut niet te combineren met het ter plaatse, in opdracht van de Rijksoverheid gevoerde beheer.

Staatsbosbeheer
Princenhof Park 1
3972 NG Driebergen
Postbus 1300
3970 BH Driebergen
Telefoon: 030 - 6926111
Telefax: 030 - 6922978

In de OVP is sprake van een zogenaamd "begeleid natuurlijk systeem", waarbij de ontwikkeling zoveel mogelijk aan natuurlijke processen wordt overgelaten. Zelfstandige begrazing met grote herbivoren is een essentieel onderdeel van een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling. Het voorgaande is Rijksbeleid, vastgelegd in de "Beheersvisie OVP" ELLA, waarbij Staatsbosbeheer optreedt als uitvoerder van dit beleid. Ook de Beheerscommissie OVP heeft in haar rapport "De OVP natuurlijker" deze visie op het zo natuurlijk mogelijk beheer onderschreven. *Het was anders* E.e.a. betekent echter niet dat menselijk ingrijpen totaal achterwege blijft. De beheerder controleert, op afstand, in het terrein 2 à 3 maal per week de conditie van de dieren. Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen wordt ingegrepen. Voorts wordt ten aanzien van veterinaire en gezondheidsaspecten regelmatig advies ingewonnen bij ondermeer de Gezondheidsdienst voor Dieren en de Veterinaire Begeleidingscommissie Natuur. WIE HEBBEN ZITTING???. Het voorgaande betekent dat in de praktijk de runderen in de OVP als "wild" behandeld worden, normaal gesproken ook niet in direct contact komen met mensen en zich ook als wild gedragen. Met dit laatste wil ik ondermeer aangeven dat het vangen deze dieren om te vaccineren ook in praktische zin niet uitvoerbaar is.

Met het voorgaande hoop ik u duidelijk gemaakt te hebben dat onverkorte handhaving van de entverplichting van de verordening zowel beleidsmatig als praktisch niet uitvoerbaar is. Ook de Veterinaire Begeleidingscommissie OVP is reeds tot dezelfde conclusie gekomen en stemt dan ook in met deze ontheffingsaanvraag.

Waarborgen:

Runder geen contact met anderen

Uitvoer alleen dood naar destructor →

gezondheidsdienst.

Geen aan-/afvoer van levende dieren

Afstand tussen OVP en naastgelegen rundveebedrijf is 500 meter ?????

100 jaar natuur voor iedereen

De Staatssecretaris van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij
Mevrouw G.H. Faber
Bezuidenhoutseweg 73
2500 EK DEN HAAG

STAATSBOSBEHEER FLEVOLAND - OVERIJSSSEL		
Ontv. d.d.	03 AUG. 1999	
Brief nr.	992233	
Datum	Routing	Paraaf
6/8	10.2.e Wob	10.2.e Wob
24/8		
	10.2.e Wob	
	1.853.213.2 ds 990082/63	

Staatsbosbeheer

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
-	-	TB/NH994539	30-07-1999
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
IBR-positief edelhert in de Oostvaardersplassen		10.2.e Wob	-

Geachte mevrouw Faber,

Bij een onlangs ter sectie aan Gezondheidsdienst voor Dieren aangeboden edelhert uit de Oostvaardersplassen is vastgesteld dat het IBR-positief is. Het betreft hier hetzelfde type IBR als wordt aangetroffen bij runderen. Tot op heden was niet bekend dat het type IBR dat edelherten bij zich (kunnen) dragen overeenkomt met het type dat bij koeien aangetroffen wordt. Het is te verwachten dat edelherten en koeien elkaar over en weer kunnen besmetten met IBR. Ook wat betreft andere herkauwers is nu niet meer met zekerheid te zeggen dat zij niet vatbaar zijn voor het type IBR dat bij koeien ziekte veroorzaakt.

Dit feit werpt nieuw licht op de discussie rond de IBR-bestrijding, in het bijzonder met betrekking tot de door u aan het Productschap voor vee en vlees gevraagde ontheffing van de IBR-bestrijdingsplicht voor de Oostvaardersplassen.

Naast de bezwaren die hiertegen reeds door Staatsbosbeheer naar voren zijn gebracht en die overgenomen zijn door het Departement, blijkt een eventuele inenting van de Heckrunderen in de Oostvaardersplassen niets op te lossen waar het de IBR-vrije status betreft. Immers, nu vormen de edelherten, waarvan blijkt dat zij drager kunnen zijn van het IBR-virus, een continue bron van herbesmetting van eventuele IBR-vrije runderen in het gebied. Uiteraard geldt dit risico ook in andere gebieden waar edelherten voorkomen, zoals de Veluwe. Wanneer ook andere herkauwers zoals reeën vatbaar blijken te zijn voor 'koeien'-IBR word het gebied, dat niet IBR-vrij te krijgen zal zijn, nog groter.

Hoogachtend

10.2.e Wob

drs. N. van Heijst
adjunct-directeur Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer
Princenhof Park 1
3972 NG Driebergen
Postbus 1300
3970 BH Driebergen
Telefoon: 030 - 6926111
Telefax: 030 - 6922978

STAATSBOSBEHEER
 FLEVOLAND - OVERLIJSSE
 11 NOV. 1998
 983447

GEZONDHEIDSDIENST VOOR DIEREN

DIRECTIE
 arnsbergstraat 7
 7418 EZ deventer
 postbus 9
 7400 AA deventer

Datum	Routing	Paraaf
11/11		
16/11		
16/11		
16/11		
10.2.e Wob		
Class. code	1.883.2/3.2	
Pl. Code		
Dossier nr. + nr.	080120/06	

Staatsbosbeheer
 De heer ir. A. de Gelder,
 regiohoofd Staatsbosbeheer
 Postbus 716
 8000 AS ZWOLLE

Referentie : 620660/PFH/JBP/MBF02737
 Telefoonnr. : **10.2.e Wob**
 Faxnr. : 0570 660175
 Betreft : Oostvaardersplassen (UBN 2308597) aanmaning gewetensbezwaarden

Deventer, 10 november 1998

Geachte heer De Gelder,

De IBR situatie in de natuurgebieden en in 't bijzonder de naleving van de verordening IBR bestrijding in deze gebieden is aandachtspunt geweest van de vergadering van de Stuurgroep IBR d.d. 8 oktober 1998.

Daar werd de uitzonderingspositie welke de Oostvaardersplassen inneemt om diverse redenen betreurd.

De GD als uitvoerende organisatie heeft met betrekking tot de verordening IBR bestrijding en gegeven de IBR situatie ter attentie van de Heckrunderen in de Oostvaardersplassen, slechts een tweetal opties, te weten:

1. naleving van de entverplichting conform de verordening en het toezien op de naleving daarvan,
2. het verlenen van een ontheffing gewetensbezwaarden en het toezien op de naleving van alle voorwaarden daarvan.

Een combinatie van 1 en 2 is overigens toegestaan.

Bij niet naleving daarvan zal ook de voor andere veehouders gebruikelijke procedure bij overtreding van de verordening worden gevolgd.

Nu er vanuit LNV een onderzoek met betrekking tot IBR de runderen in de Oostvaardersplassen wordt geïnitieerd kan ik mij vanuit de poldermodelgedachte overigens voorstellen dat de inspanningen van dit onderzoek mede kunnen leiden tot een beperking/eliminering van de IBR infectie uit de koppel, zonder dat dit tot principiële tegenstellingen tussen de veehouder en de Gezondheidsdienst voor Dieren hoeft te leiden.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e Wob

Classificatie	1.053.213.2
Fin Code	
Dossier nr.	ds 98000/02

Gezondheidsdienst voor dieren
af. IBR-ontheffingen
postbus 9
7400 AA DEVENTER

staatsbosbeheer

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk

datum

98.2259/dg

9-07-1998

onderwerp

doorkiesnummer

bijlagen

aanvraag ontheffing

Hierbij verzoekt ondergetekende om aan het Staatsbosbeheer Regio Flevoland-Overijssel ontheffing te verlenen voor uitvoering van het IBR-bestrijdingsprogramma m.b.t. de vrijlevende kudde Heckrunderen in de Oostvaardersplassen.

Dit verzoek heeft de instemming van de Veterinaire Begeleidingscommissie Oostvaardersplassen.

Dit verzoek was eerder gericht aan de Minister van LNV, maar informatie van het departement heeft ons geleerd dat een dergelijke ontheffingaanvraag voor 1 augustus a.s. bij uw dienst moet zijn ingediend.

Het regiohoofd Staatsbosbeheer,

Staatsbosbeheer
Oude Veerweg 1
8019 BE Zwolle
Postbus 716
8000 AS Zwolle
Telefoon: 038 - 4263333
Telefax: 038 - 4263300

10.2.e Wob

Ir. A. de Gelder

Kopie voor
Archief

10.2.e Wob

K. 4306

AID Kerkrade

Staatsbosbeheer

Kamer 2404

Directie Natuurbeheer

7

99191 X

10.2.e Wob

ontv. - 8 JAN. 1999

code: 4.07.391.5

10.2.e Wob

3

10.2.e Wob

3 Boeschoten

De Productschappen Vee, Vlees en Eieren

T.a.v. de heer. 10.2.e Wob

Postbus 5806

2288 EA RIJSWIJK

landbouw, natuurbeheer
en visserij

10.2.e Wob

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk

datum

VVM. 98574

6 januari 1999

onderwerp
Ontheffing vaccinatieplicht t.a.v.
De Oostvaardersplassen.
(TRC 98/12046)

doorkiesnummer
10.2.e Wob

bijlagen

Geachte heer 10.2.e Wob

Gaarne vraag ik uw aandacht voor het volgende.

In het Natuurbeleidsplan is aangegeven, dat één van de pijlers van het Nederlandse natuurbeleid is gebaseerd op het spoor van "zo natuurlijk mogelijke natuur". Kenmerk van gebieden waarop dit type natuur van toepassing is, is dat niet alleen herten en reeën, maar ook andere grote grazers zoals runderen en paarden, voorkomen als onderdeel van het ecosysteem. Bij deze vorm van natuurbeheer neemt de mens, ten aanzien van het beheer van de dieren, een terughoudende houding in. Het menselijk ingrijpen wordt tot een minimum beperkt.

Het toezicht van de gezondheid en welzijn van dieren in grote natuurterreinen vindt plaats door veterinaire begeleidingscommissies.

De geschetste vorm van natuurbeheer vindt onder meer plaats in de Oostvaardersplassen. Dit gebied is eigendom van Staatsbosbeheer. In het kader van onderzoek naar de gezondheidsstatus van de Heckrunderen in de Oostvaardersplassen, zijn antilichamen tegen Infectieuze Bovine Rhinotracheïtis (IBR) aangetoond. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het IBR-virus onder de koppel runderen circuleert.

Ministerie van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij
Directie Veterinaire,
Voedings- en
Milieuaangelegenheden
Bezuidenhoutseweg 73
Postadres: Postbus 20401
2500 EK 's Gravenhage
Telefoon: 070 - 378 6868
Fax: 070 - 3786100
Telegramadres: Landvis
Telex: 32040 Lavini

- Gelet -

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
6 januari 1999	VVM. 98574	2

Gelet op de tekst van Verordening Bestrijding IBR 1998 met de daarin opgenomen vaccinatieverplichting, vallen ook de runderen in de Oostvaardersplassen onder het bereik van de RVV-verordening. Dit is echter tegenstrijdig met de doelstelling van het Natuurbeleidsplan.

Derhalve heb ik na laten gaan in hoeverre het voorkomen van IBR bij de Heckrunderen in de Oostvaardersplassen een besmettingsbron kan zijn voor landbouwbedrijven. Tevens is onderzocht wat de consequenties zijn van het IBR-vrij maken van de betreffende koppel. In de onderzoeken, waarbij onder meer het Veterinair Epidemiologisch Overleg (VEO) is geconsulteerd, is geconcludeerd dat de kans op uitsleep van het IBR-virus uit de Oostvaardersplassen zeer klein is. De afstand tot de commerciële rundveehouderij is groot genoeg. Bovendien worden dieren onder voorwaarden afgevoerd. Het overbrengen door personenverkeer wordt als mogelijk risico gezien. Naar dit risico zal nadere analyse nodig zijn. Verspreiding via de lucht over een afstand groter dan een tiental meters, wordt niet waarschijnlijk geacht.

Tenslotte stuit het vaccineren van de dieren op grote dierenwelzijns- en arbeidstechnische bezwaren.

Op de langere termijn zullen de runderen op rundveehouderijbedrijven in Nederland mogelijk vrij zijn van antilichamen tegen IBR. Voor deze situatie acht ik nader onderzoek in de vorm van risicoanalyse gewenst. Op basis daarvan kan het definitieve beleid worden vastgesteld ten aanzien van het voorkomen van Infectieuze Bovine Rhinotracheïtis in de Oostvaardersplassen.

Ik zie geen veterinaire bezwaren de runderen in de Oostvaardersplassen vrij te stellen van de vaccinatieplicht tegen IBR, gelet op het feit dat - zoals het zich thans laat aanzien - het voorkomen van IBR in de Oostvaardersplassen geen negatieve gevolgen heeft voor de landbouwbedrijven. Daarom verzoek ik u, gelet op artikel 9 van de Verordening bestrijding IBR 1998, Staatsbosbeheer zo spoedig mogelijk een voorlopige ontheffing te verlenen van het vaccineren van de Heckrunderen in de Oostvaardersplassen.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
6 januari 1999	VVM. 98574	3

— In vervolg daarop dient, in overleg tussen LNV en PVE, het beheer van dieren in relatie tot IBR-risico's en de hygiënemaatregelen ten aanzien van het personenverkeer in de Oostvaardersplassen, meer concreet te worden vastgesteld. Tevens zal in overleg met het PVE de risicoanalyse op langere termijn worden vormgegeven.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ,

10.2.e Wob

G.H. Faber

10.2.e Wob

10.2.e Wob

10.2.e Wob

10.2.e Wob

onthefing IBR OVP

9 juli 1998

Zie bijgaand afschrift brief. Volgens directie MKG is dit de weg. De Gezondheidsdienst voor dieren zal ons een set aanvraagformulieren toezenden. Deze moeten worden ingevuld. Wil jij hiervoor zorgdragen. Bij vragen over de beantwoording kan contact worden opgenomen met 10.2.e Wob van de directie MKG van het ministerie van LNV. Tel. 10.2.e Wob.

De aanvraag moet voor 1 augustus worden ingediend. Hoogstwaarschijnlijk zal de gezondheidsdienst negatief beslissen. Ten eerste omdat natuurgebieden niet als uitzonderingsgrond genoemd worden, alleen principiële (gewetens)bezwaren, ten tweede omdat de 'top' van de gezondheidsdienst meerdere malen heeft laten ventileren niet zo gelukkig te zijn met de situatie in de OVP.

Met het ministerie 10.2.e Wob -MKG) heb ik afgesproken dat we bij een afwijzende beschikking in beroep gaan en dat zij ons daarbij zullen ondersteunen. Ik ga ervanuit dat dit niet tijdens mijn verlof zal spelen, maar je weet maar nooit. Wil jij deze informatie doorgeven aan de volgende waarnemers 10.2.e Wob, daarna Feitze Boersma?)

Voor alle zekerheid heb ik afschriften van deze nota en de brief ook naar 10.2.e Wob gestuurd.

 staatsbosbeheer		bureau <small>DIV</small> Centrale Organisatie	
volgnr. SS: 9824713 x			
nitleggen / voorleggen d.d.:		paraal voor afgedaan schriftelijke meningen	
ontv.:		14 JULI 1998	
code:		4-07.357.5	
1 10.2.e Wob		10.2.e Wob	
2		10.2.e Wob	

vel
(1718)

Gezondheidsdienst voor dieren
af. IBR-ontheffingen
postbus 9
7400 AA DEVENTER

staatsbosbeheer

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk 98.2259/dg	datum 9-07-1998
onderwerp aanvraag ontheffing		doorkiesnummer 102 e W	bijlagen

Hierbij verzoekt ondergetekende om aan het Staatsbosbeheer Regio Flevoland-Overijssel ontheffing te verlenen voor uitvoering van het IBR-bestrijdingsprogramma m.b.t. de vrijlevende kudde Heckrunderen in de Oostvaardersplassen.

Dit verzoek heeft de instemming van de Veterinaire Begeleidingscommissie Oostvaardersplassen.

Dit verzoek was eerder gericht aan de Minister van LNV, maar informatie van het departement heeft ons geleerd dat een dergelijke ontheffingaanvraag voor 1 augustus a.s. bij uw dienst moet zijn ingediend.

Het regiohoofd Staatsbosbeheer,

10.2.e Wob

Ir. A. de Gelder

Staatsbosbeheer
Oude Veerweg 1
8019 BE Zwolle
Postbus 716
8000 AS Zwolle
Telefoon: 038 - 4263333
Telefax: 038 - 4263300

8BB Biebergen
Vraa **10.2.e Wob**

Gezondheidsdienst voor Dieren
 t.a.v. afd. IBR-ontheffingen
 postbus 9
 7400 AA DEVENTER

staatsbosbeheer		bureau <i>DIV</i> Centrale Organisatie	
volgnr. SB: <i>98 5595 v</i>			
afleggen / voorleggen d.d.:		paraaf voor afgedaan: schriftelijk / mondeling	
ontv.: <i>24 AUG. 1998</i>			aftr: <i>P.B</i>
code: <i>4.07.351.5</i>			
uw kenmerk		ons kenmerk	datum
<i>620660/PFH/JBP/MB02254</i>		<i>4</i>	<i>98.2640/dg</i>
doorkiesnummer			bijlagen
			<i>1</i>

10.2.e Wob

uw brief van
 17-08-1998
 onderwerp
 aanvraag ontheffing

620660/PFH/JBP/MB02254

20-08-

Hierbij zend ik het ingevulde aanvraagformulier voor ontheffing gewetensbezwaarden terug tbv. een ontheffing voor de IBR-bestrijding van de vrijlevende kudde Heckrunderen in de **Oostvaardersplassen**.

We kunnen aan de gestelde voorwaarden voldoen, m.u.v. de verplichting om jaarlijks op alle dieren ouder dan 1 jaar bloedonderzoek te laten doen.

Daar staat tegenover dat via onderzoek aan kadavers inclusief aanvullend afschot een jaarlijks een monitoringonderzoek wordt uitgevoerd wat ons in staat stelt om statistisch betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de besmettingsgraad IBR. Aan de geest van de bepaling kan derhalve worden voldaan.

Ik mag in dit verband wijzen op de recente bijgevoegde publikatie van de Faculteit Diergeneeskunde te Utrecht.

Het spreekt voor zich dat wij ten allen tijde bereid zijn om nader mondeling overleg over deze kwestie te voeren.

Staatsbosbeheer
 Oude Veerweg 1
 8019 BE Zwolle
 Postbus 716
 8000 AS Zwolle
 Telefoon: 038-4263333
 Telefax: 038-4263300

Met vriendelijke groet,

10.2.e Wob

Ir. A. de Gelder,
 regiohoofd Staatsbosbeheer

10.2.e Wob

berke
l.e.g. besproken / gemeld
aan **10.2.e Wob** *op 19.8.*

≡ — Aanvraagformulier voor
Ontheffing gewetensbezwaarden

Het bedrijf van ondergetekende is niet IBR-vrij en ondergetekende heeft principiële bezwaren tegen het laten enten van zijn rundvee. Ondergetekende doet daarom een beroep op artikel 9 van de PVV verordening Bestrijding IBR 1998 en vraagt hierbij de ontheffing gewetensbezwaarden aan.

Ondergetekende verklaart:

- alleen dieren aan te voeren van IBR-vrij gecertificeerde bedrijven;
- dieren ouder dan 30 dagen uitsluitend naar het slachthuis af te voeren;
- geen (eigen) gezondheidsverklaringen af te geven en dieren tot 30 dagen alleen af te voeren naar bedrijven met een ontheffing vleesvee of naar het slachthuis;
- bij beweiding een minimale afstand van drie meter ten opzichte van ander rundvee te waarborgen.

Ook verplicht ondergetekende zich om jaarlijks in de periode van 1 november tot 1 april bloed- en/of melkonderzoek van alle dieren ouder dan 1 jaar te laten doen. Dit om te laten bepalen hoe de besmettingsgraad van IBR op het bedrijf is.

Bij het niet nakomen van de voorwaarden kan de ontheffing terstond worden ingetrokken.

UBN

NAAM

STAATS BOSBEHEER, REGIO FLEVOLAND - OVERYSSSEZ

ADRES

Postbus 716

POSTCODE

8000 AS

WOONPLAATS

ZWOLLE

PLAATS

ZWOLLE

HANDTEKENING

10.2.e Wob

DATUM

20 augustus 1998

Fr. A. de Gelder,
regiohoofd

Inzenden vóór 1 augustus
Stuur het ingevulde formulier voor 1 augustus terug naar:
Gezondheidsdienst voor Dieren
afdeling IBR-administratie
Antwoordnummer 404
7400 VB Deventer
Fax 0570 660622

DIV 6

staatsbosbeheer		bureau DIV Centrale Organisatie
volgnr. SB: 985955X		10.2.e Wob
afleggen/voorleggen G.G.:	paraaf voor afgedaan: schriftelijk/mondling	
aan	10.2.e Wob	14 SEP. 1998
van	Adri de Gelder	code: 4.07.357.5
afschrift aan	10.2.e Wob	
onderwerp	IBR, gesprek met GD	datum
		11 september 1998

al oud

Dondermiddag jl. gesprek gehad met GD (10.2.e Wob, hoofd IBR bestrijding, en 10.2.e Wob, hoofd afd. Rundergezondheidszorg, tevens lid VBN) over IBR-problematiek Heckrunderen (Oostvaardersplassen). Het gesprek verliep weliswaar uiterst vriendschappelijk maar de wederzijdse opvattingen bleken niet verenigbaar.

Aleen voor het gesprek was de op advies van MKG destijds schriftelijke aangevraagde ontheffing gewetensbezwaarden inzake de IBR-bestrijding. Op één na wordt namelijk aan alle criteria voldaan voor deze ontheffing. Als de GD zou willen zou de ontheffing met een kleine technische aanpassing van de criteria verleend kunnen worden. De GD wil dit echter niet omdat er een principiële verschil is tussen een veebedrijf van een gewetensbezwaarde en de OVP. Bij het veebedrijf zal naar alle waarschijnlijkheid IBR vanzelf uitdoven, bij de Oostvaardersplassen blijft IBR bestaan.

De GD zal ons verzoek formeel op 9 oktober a.s. in de stuurgroep bespreken en ons vervolgens schriftelijk berichten. De vermoedelijke uitkomst:

- of ons verzoek wordt niet ontvankelijk verklaard omdat niet aan alle voorwaarden kan worden voldaan
- of de gevraagde ontheffing wordt geweigerd. (Materieel maken beide mogelijkheden geen verschil, juridisch mogelijk wel).

Vervolgens zal SBB samen met MKG een beroep instellen tegen deze uitkomst. In de tussentijd is SBB formeel, althans volgens de GD, inentingsplichtig en moet er voor 1 januari ingeënt zijn. Wanneer medio januari blijkt dat dit niet het geval is, volgt er een aanschrijving. Vervolgens een gesprek, en uiteindelijk vermoedelijk een proces-verbaal door de AID.

Ik heb de GD duidelijk gemaakt voor wat betreft de Oostvaardersplassen niet te kunnen, willen en zullen voldoen aan de inentingsplicht, omdat a. inenting bij de huidige beheersvorm op grote, zo niet onoverkomelijke uitvoeringsproblemen stuit en b. het huidige beheer dat in opdracht van de Minister wordt uitgevoerd onverenigbaar is met deze wijze van dierversorgung.

Informeel heb ik medegedeeld dat vorming van een parallelle IBR-vrije kudde geen optie is, en dat de strategie er op gericht is om voor de Heckrunderen een afzonderlijke status te regelen, vergelijkbaar met wild zwijn en edelhert.

We zijn het er over eens dat de oplossing van het probleem boven onze mogelijkheden uitstijgt en op Haags niveau haar beslag moet krijgen. Voortzetting van het gesprek, o.a. tijdens het komende 2-daagse symposium grote grazers (11 en 12 november) vinden we van groot belang.

Klein probleem is dat de beheerders op de Slikken van Flakkee t.a.v. heckrunderen en beheersdoel/natuurdoeltype een andere (beheers)opvatting hebben en in de praktijk wel willen/kunnen voldoen aan de IBR-bestrijdingsplicht, en dit kennelijk ook reeds aan de GD hebben laten weten.

Binnenkort ga ik met MKG en andere betrokkenen de te volgen strategie nog eens doornemen. Ook zal ik deze problematiek in de a.s. adviescie OVP (26.11) aan de orde stellen. Voorlopig zie ik geen andere mogelijkheid dan onverkort vasthouden aan ons standpunt, maar als jullie daar anders over denken hoor ik dat graag.

 staatsbosbeheer		bureau DIV Centrale Organisatie
volgnr. SB: 98-7608 X		
afleggen / voorleggen d.d.: 7-12-98	paraaf voor afgedaan: schriftelijk/mondeling	10.2.e Wob
conty.: 25 NOV. 1998		afd: TB

Mr. 10.2.e Wob
 Postbus 1300
 3970 BH Driebergen

4.07.351.5

10.2.e Wob

ARENO NR: 905958 + 904715

staatsbosbeheer

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk 97/3565dR	datum 23-11-1998
onderwerp IBR-Heckrunderen		doorkiesnummer 10.2.e W	bijlagen

Inleiding

De Oostvaardersplassen vallen in termen van natuurdoeltypen onder hoofdgroep 2: "begeleid-natuurlijke eenheden". In dergelijke systemen beperkt het beheer zich tot integrale maatregelen. De belangrijkste sturende factor in het moeras is het waterpeil, de belangrijkste sturende factor voor de bufferzone zijn de kuddes vrijlevende hoefdieren. Op dit moment (november 1998) leven er in de bufferzone ca 370 Konikpaarden, 370 Edelherten, 80-100 Reeën en 480 Heckrunderen. Het gebied waarin zij zich vrij kunnen bewegen heeft een oppervlakte van ongeveer 2000 hectare de voornaamste habitattypen daarin zijn: water (46), nat en droog grasland (684), ruigte (409), rietvegetatie (255), vlier- (185) en wilgenstruweel (97 ha).

Veterinaire aspecten

Voor de veterinaire zorg van de hoefdieren is een veterinaire begeleidingscommissie Oostvaardersplassen ingesteld. In april en mei 1997 is de gezondheidstoestand van de Heckrunderen onderzocht door de Gezondheidsdienst voor Dieren in Deventer. Bij de 25 onderzochte Heckrunderen werden geen besmettelijke ziekten geconstateerd. De dieren werden onderzocht op brucella abortus, tuberculose, leucose, salmonella, paratuberculose, leptospirose, infectieuze boviene rhinotracheïtis, boviene virus diarree, mond en klauwzeer, runderpest, leverbot, maagdarmwormen, longwormen en ectoparasieten. Ten aanzien van infectieuze boviene rhinotracheïtis (IBR) bleken alle dieren positief, dat betekent dat de onderzochte dieren een infectie met IBR hebben doorgemaakt. Onder stress omstandigheden kunnen de dieren dit virus opnieuw uitscheiden.

De conclusie van de het onderzoek is dat de Heckrunderen in de Oostvaardersplassen gezond zijn. Dit onderzoek was overigens alleen mogelijk door de dieren te schieten.

Staatsbosbeheer
 Oude Veerweg 1
 8019 BE Zwolle
 Postbus 716
 8000 AS Zwolle
 Telefoon: 038 - 4263333
 Telefax: 038 - 4263300

IBR-vaccinatie

Inenten van Heckrunderen tegen IBR, of andere ziektes, in de Oostvaardersplassen is, los van de discussie of dit vanuit natuurbeschermings oogpunt al dan niet gewenst is, praktisch niet uitvoerbaar. Voor het verkrijgen van de IBR vrije status zullen alle 480 Heckrunderen een aantal jaren achtereenvolgend moeten worden ingeënt.

In de praktijk is het in de Oostvaardersplassen onmogelijk alle dieren daarvoor te benaderen.

Drijven in een of verschillende kralen is niet mogelijk, er ontstaat tijdens en na het vangen van de eerste dieren een enorme onrust in de kudde, dieren houden zich schuil in de dekking of slaan op de vlucht. Solitaire (territoriale) stieren zullen, als ze opgedreven worden, met elkaar gaan vechten. Door de stress die dit oplevert kunnen voor mens en dier buitengewoon gevaarlijke situaties ontstaan. Uit ervaring is gebleken dat zelfs een actie van beperkte omvang steeds enkele tot meerdere dieren het leven kostte en dat de kudde weken tot maandenlang onberekenbaar gaat reageren. Kalveren kunnen het hele jaar door geboren worden en het duurt soms weken voordat ze opgemerkt worden door de beheerder. In de praktijk zal dat betekenen dat er het hele jaar door achter dieren zal moeten worden aangejaagd. Door de sterke band die er tussen koe en kalf bestaat kunnen er bovendien levensgevaarlijke situaties ontstaan wanneer er geprobeerd wordt moeder en kalf van elkaar te scheiden voor vaccinatie. Daarnaast zullen alle dieren gemerkt moeten worden.

Gebruik van een verdovingsgeweer om dieren in te vaccineren is gezien de terreinomstandigheden praktisch niet uitvoerbaar, er is immers 690 ha ruigte en struweel, waar de dieren zich kunnen verschuilen. Daarnaast zijn de Heckrunderen op een enkele uitzondering na niet individueel herkenbaar.

Voor een terrein als de Oostvaardersplassen is isolatie ten opzichte van andere meer gedomesticeerde runderen de enige oplossing. De huidige randzone om het begraaide gebied voldoet in dit opzicht dan ook uitstekend, zelfs voor meer besmettelijke ziekten dan IBR.

Het regiohoofd Staatsbosbeheer Flevoland-Overijssel,

10.2.e Wob

Ir. A. de Gelder

aan De directeur Natuurbeheer

14/12/98

van De directeur Staatsbosbeheer

afschrift aan De directeur VVM

staatsbosbeheer

onderwerp
IBR en Oostvaardersplassen.

kenmerk
TB/987881 X

datum
3-12-98

Aanleiding

Naar aanleiding van de vraag van de directeur Natuurbeheer d.d. 24-11-98 het volgende. In deze notitie wordt gevraagd naar de mogelijkheden, de kosten en de consequenties van vaccinatie van de Heckrunderen in de Oostvaardersplassen. In deze notitie worden achtereenvolgens het natuurbeleid en de vaccinatiemogelijkheden besproken.

Het LNV-natuurbeleid

Het LNV-natuurbeleid is geënt op een aantal beheersstrategieën. Binnen het zogenaamde spoor A wordt gestreefd naar zo natuurlijk mogelijke gebieden. Daarbij wordt er op ingezet om natuurlijke processen de hoofdrol te laten spelen, daarvoor dus in Nederland meer ruimte te vinden. Menselijk ingrijpen wordt daarbij tot een minimum beperkt. Alleen in de beginfase speelt dat een rol. De keuze voor natuurlijke processen heeft verschillende achtergronden.

In de eerste plaats omdat er in Nederland weinig tot geen plaatsen meer zijn waar natuurlijke processen aanwezig zijn. Gebieden die daarvoor de potentie hebben zijn schaars. Daarnaast blijkt dat om behoud en ontwikkeling van biodiversiteit te bereiken natuurlijke processen moeten kunnen plaatsvinden.

Natuurlijke processen bieden daarnaast de zekerheid dat daarmee ontwikkelde natuurwaarden goed behouden kunnen blijven. Het zijn in hun aard "zekere" beheersvormen. Een bijkomend voordeel is tenslotte dat het een goedkope beheersvorm is.

Spoor A geeft ruimte aan natuurlijke processen. Deze aanpak is ook voor de Oostvaardersplassen gekozen omdat daar genoeg ruimte is om die natuurlijke processen te laten ontstaan.

De keuze om de Oostvaardersplassen met zo min mogelijk menselijk ingrijpen te beheren is vastgelegd in het beheers- en inrichtingsplan. Dit plan is vastgesteld door de Minister van LNV en de Provincie Flevoland.

In de Oostvaardersplassen zijn de belangrijkste sturende factoren het waterbeheer en de kuddes vrijlevende hoefdieren. De hoefdieren worden daarbij als integraal onderdeel van het systeem beschouwd. Als zodanig (als gevolg van hun natuurlijke gedrag en de

jaarrondbegrazing) creëren zij door hun graasgedrag een diversiteit aan biotopen. Door deze afwisseling wordt een grote biodiversiteit bereikt (Rode Lijstsoorten). Het gebied speelt daarnaast als RAMSAR-wetland een grote rol voor doortrekkende en overwinterende vogels, zoals voor ganzen.

De Oostvaardersplassen zijn het (eerste en) enige gebied in zijn soort in Nederland waar dergelijke grootschalige processen mogelijk én gerealiseerd zijn. De status van het gebied wordt zowel nationaal als internationaal bevestigd. Met zeer grote regelmaat komen beleidsmakers en onderzoekers uit de hele wereld in het gebied kijken. Het gebied functioneert nu als voorbeeldgebied voor andere gebieden in Europa die naar verwachting uit cultuur zullen komen of gekomen zijn (verwachtingen Agenda-2000). De Oostvaardersplassen hebben zich daarmee ontwikkeld tot een internationaal bekend en vermaard gebied met de grootste vrijlevende kudde runderen ter wereld en de grootste vrijlevende kudde paarden van Europa.

Op dit moment wordt door een internationale commissie van de EU bezien of de Oostvaardersplassen in aanmerking kan komen voor verlening van het Europese Diploma.

Ingrijpen in de natuurlijke processen van het gebied staat dus haaks op de keuze om het menselijk ingrijpen tot een minimum te beperken. Deze beleidsstrategie is door LNV vastgesteld en doet daarmee recht aan het unieke karakter van de Oostvaardersplassen.

Vaccinatie

Inenten van Heckrunderen tegen IBR of andere ziektes in de Oostvaardersplassen praktisch niet uitvoerbaar. Voor het verkrijgen van de IBR-vrije status zullen alle 480 Heckrunderen een aantal jaren achtereenvolgend moeten worden ingeënt. Daarnaast moeten alle nieuwgeboren kalveren twee maal per jaar geënt worden.

Het totale entprogramma moet worden voortgezet tot de gehele kudde IBR-vrij is. Gezien de levensverwachting van de runderen zal een dergelijk programma circa 20 jaar moeten duren.

In de praktijk is het daarnaast onmogelijk alle dieren daarvoor te benaderen. Drijven in één of verschillende kralen is niet mogelijk. Er ontstaat tijdens of na het vangen van de Heckrunderen een enorme onrust in de kudde, dieren houden zich schuil in de dekking of slaan op de vlucht. Solitaire (territoriale) stieren zullen, als ze opgedreven worden, met elkaar gaan vechten. Door de stress die dit oplevert kunnen voor mens en dier buitengewoon gevaarlijke situaties ontstaan. Uit ervaring is gebleken, dat zelfs een actie van beperkte omvang steeds enkele tot meerdere dieren het leven kostte en dat de kudde weken tot maandenlang onberekenbaar gaat reageren.

Kalveren worden het hele jaar door geboren (hoewel enige synchronisatie in het voorjaar lijkt op te treden). Het duurt soms weken voordat ze opgemerkt worden door de beheerder. In de praktijk zal dat betekenen dat er het hele jaar door achter dieren zal moeten worden aangejaagd. Door de sterke band die er tussen koe en kalf bestaat kunnen er bovendien levensgevaarlijke situaties ontstaan wanneer er geprobeerd wordt moeder en kalf van elkaar te scheiden voor vaccinatie. In dergelijke situaties komen tantes van het kalf meehelpen om het dier te verdedigen. Daarnaast zullen alle dieren gemerkt moeten worden.

Gebruik van een verdovingsgeweer om de dieren te vaccineren is gezien de terreinomstandigheden praktisch niet uitvoerbaar, er is immers 690 ha ruig en struweel, waar de

---

dieren zich kunnen verschuilen. Daarnaast zijn Heckrunderen, op een enkele uitzondering na, moeilijk individueel herkenbaar.

De keuze voor een zo natuurlijk mogelijk beheer, met een natuurlijk levende kudde runderen is dus niet te combineren met de mogelijkheden voor vaccinatie. Het geven van inzicht in de kosten van vaccinatie daarmee dus niet relevant.

Isolatie

De Oostvaardersplassen liggen geïsoleerd van hun omgeving. Import of export van dieren vindt niet plaats. In feite is hier sprake van een permanente quarantainesituatie. Besmetting van dieren buiten de Oostvaardersplassen kan niet optreden.

Het gezondheidsbeheer van Staatsbosbeheer is er overigens op gericht de kudde "schoon" te houden van (van buiten de Oostvaardersplassen afkomstige) veeziekten. Overigens heeft de Staatssecretaris van LNV op kamervragen inzake besmettingsrisico's voor IBR in geantwoord: "Uitsleep van het virus van de Oostvaardersplassen naar de omgeving via de mens, andere diersoorten of aërogeen is zeer onwaarschijnlijk".

Conclusie

Ingrijpen in de populatie Heckrunderen in de Oostvaardersplassen is vanuit de door LNV en de Provincie Flevoland gemaakte keuzen voor het beheer zeer ongewenst. Vaccinatie is door het quarantainekarakter van de Oostvaardersplassen niet nodig.

FACTUUR KADAVERS

STAATSBOSBEHEER (ABW-373248)
 BEC 254 + BEC 101/255
 POSTBUS 2
 3800 AA AMERSFOORT

Rendac Son B.V.

Kanaaldijk Noord 20-21
 NL-5691 NM Son
 P.O. Box 9
 NL-5690 AA Son

T +31 (0)900 9221
 F +31 (0)499 36 45 80
rendac.com

Klantnummer	79051515
Meldnummer	2308597
Factuurnummer	18093608
Factuurdatum	13-07-2018
Vervaldatum	12-08-2018
Afrekentijdvak	01-04-2018 t/m 30-06-2018

Hierbij brengen wij u de wettelijke tarieven in rekening over de periode 01-04-2018 t/m 30-06-2018 voor het ophalen en verwerken van kadavers en vatenmateriaal tot eindproducten (diermeel en dierlijk vet) die worden verkocht.

Omschrijving	€ Bedrag
Verwerkingskosten en verkoopopbrengsten	3.030,24
Kosten Erfabonnement	23,50
Ophaalkosten	208,67
Totaal factuurbedrag excl. BTW (zie specificatie onder het ophaaloverzicht)	3.262,41
BTW 21 %	685,04
Totaalbedrag te voldoen	3.947,45

Bezwaren tegen deze factuur kunnen, uitsluitend schriftelijk binnen 2 weken na dagtekening van deze factuur, worden ingediend bij Rendac Son B.V., Postbus 9, 5690 AA, Son of per e-mail aan facturatiekadavers@rendac.com.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de bijlagen, of naar www.rendac.nl.

Gelieve het verschuldigde bedrag binnen 30 dagen na factuurdatum over te maken op rekeningnummer **10.2.e Wob**, t.n.v. Rendac Son B.V. SON EN BREUGEL onder vermelding van omschrijving 18093608 / 79051515.

Wenst u uw facturen digitaal te ontvangen? Ga naar www.rendac.nl/facturatie en vul uw e-mailadres in!

Registered: 170.66.640

10.2.e Wob

OPHAALOVERZICHT KADAVERS

Klantnummer 79051515
 Meldnummer 2308597
 Naam STAATSBOSBEHEER (ABW-373248)
 Adres POSTBUS 2
 Postcode / woonplaats 3800 AA AMERSFOORT

Laad- plaats	Ophaal- datum	Dier- code	Dier- soort	Gemele kadavers	Opgehaalde kadavers	Opgehaalde vaten	Aantal ophalingen	Aantal erf- ophalingen	Oor- nummer	Geboorte- datum	
01	04-04-2018	51	Paard	1	15		1	1			
01	04-04-2018	71	Overige dieren	1	41						
01	05-04-2018	51	Paard	1	13		1	1			
01	05-04-2018	52	Veulen	1	2						
01	05-04-2018	71	Overige dieren	1	30						
01	06-04-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1	1	AID: 3523		
01	06-04-2018	51	Paard	1	2						
01	06-04-2018	71	Overige dieren	1	49						
01	10-04-2018	51	Paard	1	7		1	1			
01	10-04-2018	52	Veulen	1	7						
01	10-04-2018	71	Overige dieren	1	22						
01	14-04-2018	51	Paard	1	1		1	1			
01	14-04-2018	52	Veulen	1	2						
01	14-04-2018	71	Overige dieren	1	100						
01	17-04-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1	1	AID3524		
01	17-04-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID3525		
01	17-04-2018	51	Paard	2	2						
01	17-04-2018	71	Overige dieren	30	30						
01	20-04-2018	52	Veulen	1	1		1	1			
01	20-04-2018	71	Overige dieren	1	3						
01	15-05-2018	52	Veulen		2		1				
01	05-06-2018	51	Paard	1	1		1	1			
03	06-04-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1	1	NL000002911	01-01-17	
03	06-04-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				NL000002912	01-01-17	
03	02-05-2018	52	Veulen	1	1		1	1			
							11	10			
							336				

SPECIFICATIE

Dier- code	Dier- soort	opgehaald aantal	€ Tarief	Bedrag in € (excl. BTW)
21	Rund > 1 Jaar	4	28,26	113,04
22	Kalf < 1 Jaar	1	4,41	4,41
51	Paard	41	28,19	1.155,79
52	Veulen	15	4,75	71,25
71	Overige dieren	275	6,13	1.685,75
Totale verwerkingskosten en verkoopopbrengsten				3.030,24
Aantal erfabonnement				23,50
Aantal stops standaardtarief				208,67
Factuurbedrag excl. BTW				3.262,41
Factuurbedrag incl. BTW				3.947,45

FACTUUR KADAVERS

STAATSBOSBEHEER (ABW-373248)
 BEC 254 + BEC 101/255
 POSTBUS 2
 3800 AA AMERSFOORT

Rendac Son B.V.

Kanaaldijk Noord 20-21
 NL-5691 NM Son
 P.O. Box 9
 NL-5690 AA Son

T +31 (0)900 9221
 F +31 (0)499 36 45 80
rendac.com

Klantnummer	79051515
Meldnummer	2308597
Factuurnummer	18067345
Factuurdatum	20-04-2018
Vervaldatum	20-05-2018
Afrekentijdvak	01-01-2018 t/m 31-03-2018

Hierbij brengen wij u de wettelijke tarieven in rekening over de periode 01-01-2018 t/m 31-03-2018 voor het ophalen en verwerken van kadavers en vatenmateriaal tot eindproducten (diermeel en dierlijk vet) die worden verkocht.

Omschrijving	€ Bedrag
Verwerkingskosten en verkoopopbrengsten	21165,85
Kosten Erfabonnement	49,35
Ophaalkosten	815,71
Totaal factuurbedrag excl. BTW (zie specificatie onder het ophaaloverzicht)	22030,91
BTW 21 %	4626,33
Totaalbedrag te voldoen	26657,24

Bezwaren tegen deze factuur kunnen, uitsluitend schriftelijk binnen 2 weken na dagtekening van deze factuur, worden ingediend bij Rendac Son B.V., Postbus 9, 5690 AA, Son of per e-mail aan facturatiekadavers@rendac.com.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de bijlagen, of naar www.rendac.nl.

Gelieve het verschuldigde bedrag binnen 30 dagen na factuurdatum over te maken op rekeningnummer XXXXXXXXXX, t.n.v. Rendac Son B.V. SON EN BREUGEL onder vermelding van omschrijving 18067345 / 79051515.

Wenst u uw facturen digitaal te ontvangen? Ga naar www.rendac.nl/facturatie en vul uw e-mailadres in!

Registered: 170.66.640

10.2.e Web

OPHAALOVERZICHT KADAVERS

Klantnummer 79051515
 Meldnummer 2308597
 Naam STAATSBOSBEHEER (ABW-373248)
 Adres POSTBUS 2
 Postcode / woonplaats 3800 AA AMERSFOORT

Laad- plaats	Ophaal- datum	Dier- code	Dier- soort	Gemelde kadavers	Opgehaalde kadavers	Opgehaalde vaten	Aantal ophalingen	Aantal erf- ophalingen	Oor- nummer	Geboorte- datum
01	11-01-2018	52	Veulen	1	4		1	1		
01	11-01-2018	71	Overige dieren	1	78					
01	17-01-2018	52	Veulen	1	3		1	1		
01	17-01-2018	71	Overige dieren	1	24					
01	24-01-2018	51	Paard	1	1		1	1		
01	24-01-2018	52	Veulen	12	12					
01	24-01-2018	71	Overige dieren	86	86					
01	26-01-2018	51	Paard	1	3		1	1		
01	26-01-2018	52	Veulen	1	14					
01	26-01-2018	71	Overige dieren	97	97					
01	29-01-2018	51	Paard	1	2		1	1		
01	29-01-2018	52	Veulen	1	3					
01	29-01-2018	71	Overige dieren	1	25					
01	31-01-2018	52	Veulen	1	59		1	1		
01	31-01-2018	71	Overige dieren	1	20					
01	02-02-2018	52	Veulen	1	10		1	1		
01	02-02-2018	71	Overige dieren	1	62					
01	05-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1		1	1	AID 3296	
01	05-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3300	
01	05-02-2018	51	Paard	1	1					
01	05-02-2018	52	Veulen	4	4					
01	05-02-2018	71	Overige dieren	42	42					
01	08-02-2018	51	Paard	1	1		1	1		
01	08-02-2018	52	Veulen	26	26					
01	08-02-2018	71	Overige dieren	58	58					
01	09-02-2018	51	Paard	1	1		1	1		
01	09-02-2018	52	Veulen	1	20					
01	09-02-2018	71	Overige dieren	10	54					
01	12-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1		1	1	AID 3281	
01	12-02-2018	51	Paard	1	2					

OPHAALOVERZICHT KADAVERS

Klantnummer 79051515
 Meldnummer 2308597
 Naam STAATSBOSBEHEER (ABW-373248)
 Adres POSTBUS 2
 Postcode / woonplaats 3800 AA AMERSFOORT

Laad- plaats	Ophaal- datum	Dier- code	Dier- soort	Gemelde kadavers	Opgehaalde kadavers	Opgehaalde vaten	Aantal ophalingen	Aantal erf- ophalingen	Oor- nummer	Geboorte- datum
01	12-02-2018	52	Veulen	1	23					
01	12-02-2018	71	Overige dieren	1	90					
01	13-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1		1	1	AID 3406	
01	13-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3407	
01	13-02-2018	51	Paard	1	7					
01	13-02-2018	52	Veulen	1	14					
01	13-02-2018	71	Overige dieren	1	28					
01	14-02-2018	51	Paard	1	2		1	1		
01	14-02-2018	52	Veulen	1	8					
01	14-02-2018	71	Overige dieren	1	10					
01	16-02-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1	1	AID 3404	
01	16-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3403	
01	16-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3405	
01	16-02-2018	51	Paard	1	1					
01	16-02-2018	52	Veulen	1	21					
01	16-02-2018	71	Overige dieren	1	49					
01	19-02-2018	71	Overige dieren	1	35		1	1		
01	21-02-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1	1	AID 3288	
01	21-02-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 3409	
01	21-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3408	
01	21-02-2018	51	Paard	1	7					
01	21-02-2018	52	Veulen	1	5					
01	21-02-2018	71	Overige dieren	1	83					
01	22-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1		1	1	AID 3401	
01	22-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3402	
01	22-02-2018	51	Paard	1	10					
01	22-02-2018	52	Veulen	1	19					
01	22-02-2018	71	Overige dieren	1	50					
01	23-02-2018	51	Paard	1	1		1	1		
01	23-02-2018	52	Veulen	1	4					

OPHAALOVERZICHT KADAVERS

Klantnummer 79051515
 Meldnummer 2308597
 Naam STAATSBOSBEHEER (ABW-373248)
 Adres POSTBUS 2
 Postcode / woonplaats 3800 AA AMERSFOORT

Laad- plaats	Ophaal- datum	Dier- code	Dier- soort	Gemelde kadavers	Opgehaalde kadavers	Opgehaalde vaten	Aantal ophalingen	Aantal erf- ophalingen	Oor- nummer	Geboorte- datum
01	23-02-2018	71	Overige dieren	1	22					
01	26-02-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1	1	AID 3410	
01	26-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3289	
01	26-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3290	
01	26-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 5996	
01	26-02-2018	51	Paard	1	9					
01	26-02-2018	52	Veulen	1	31					
01	26-02-2018	71	Overige dieren	1	29					
01	27-02-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID NR: 3412	
01	27-02-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID NR: 3413	
01	27-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID NR: 5997	
01	27-02-2018	51	Paard	1	2					
01	27-02-2018	71	Overige dieren	1	54					
01	28-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1		1		AID NR: 3414	
01	28-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID NR: 5993	
01	28-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID NR: 5994	
01	28-02-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID NR: 6000	
01	28-02-2018	51	Paard	1	1					
01	28-02-2018	52	Veulen	1	4					
01	28-02-2018	71	Overige dieren	1	24					
01	01-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID NR: 3417	
01	01-03-2018	51	Paard	1	1					
01	01-03-2018	52	Veulen	1	4					
01	01-03-2018	71	Overige dieren	1	17					
01	02-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID 3416	
01	02-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 3418	
01	02-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 3419	
01	02-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 3420	
01	02-03-2018	51	Paard	1	1					
01	02-03-2018	52	Veulen	4	4					

OPHAALOVERZICHT KADAVERS

Klantnummer 79051515
 Meldnummer 2308597
 Naam STAATSBOSBEHEER (ABW-373248)
 Adres POSTBUS 2
 Postcode / woonplaats 3800 AA AMERSFOORT

Laad- plaats	Ophaal- datum	Dier- code	Dier- soort	Gemelde kadavers	Opgehaalde kadavers	Opgehaalde vaten	Aantal ophalingen	Aantal erf- ophalingen	Oor- nummer	Geboorte- datum
01	02-03-2018	71	Overige dieren	36	36					
01	05-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID 3415	
01	05-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 3424	
01	05-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 3427	
01	05-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 3429	
01	05-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 5995	
01	05-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 5998	
01	05-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3421	
01	05-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3422	
01	05-03-2018	51	Paard	1	9					
01	05-03-2018	52	Veulen	1	5					
01	05-03-2018	71	Overige dieren	1	148					
01	06-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1		1		AID 3551	
01	06-03-2018	51	Paard	1	17					
01	06-03-2018	52	Veulen	1	2					
01	06-03-2018	71	Overige dieren	1	20					
01	07-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID 3552	
01	07-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3430	
01	07-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3540	
01	07-03-2018	51	Paard	1	17					
01	07-03-2018	71	Overige dieren	1	39					
01	08-03-2018	51	Paard	1	5		1			
01	08-03-2018	52	Veulen	1	2					
01	08-03-2018	71	Overige dieren	1	73					
01	09-03-2018	51	Paard	3	3		1			
01	09-03-2018	71	Overige dieren	19	19					
01	10-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID 3425	
01	10-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 3426	
01	10-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3428	
01	10-03-2018	51	Paard	1	6					

OPHAALOVERZICHT KADAVERS

Klantnummer 79051515
 Meldnummer 2308597
 Naam STAATSBOSBEHEER (ABW-373248)
 Adres POSTBUS 2
 Postcode / woonplaats 3800 AA AMERSFOORT

Laad- plaats	Ophaal- datum	Dier- code	Dier- soort	Gemelde kadavers	Opgehaalde kadavers	Opgehaalde vaten	Aantal ophalingen	Aantal erf- ophalingen	Oor- nummer	Geboorte- datum
01	10-03-2018	52	Veulen	1	2					
01	10-03-2018	71	Overige dieren	1	31					
01	13-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID 3555	
01	13-03-2018	51	Paard	11	11					
01	13-03-2018	52	Veulen	6	6					
01	13-03-2018	71	Overige dieren	54	54					
01	14-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID3512	
01	14-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID3541	
01	14-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID3511	
01	14-03-2018	51	Paard	1	1					
01	14-03-2018	52	Veulen	7	7					
01	14-03-2018	71	Overige dieren	16	16					
01	15-03-2018	71	Overige dieren	1	50		1			
01	16-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID 3513	
01	16-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1				AID 5999	
01	16-03-2018	51	Paard	1	4					
01	16-03-2018	52	Veulen	1	4					
01	16-03-2018	71	Overige dieren	1	11					
01	17-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1		1		AID 3428	
01	17-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3514	
01	17-03-2018	51	Paard	1	2					
01	17-03-2018	52	Veulen	1	2					
01	17-03-2018	71	Overige dieren	1	82					
01	19-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID 3560	
01	19-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3515	
01	19-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3559	
01	19-03-2018	51	Paard	1	11					
01	19-03-2018	52	Veulen	1	2					
01	19-03-2018	71	Overige dieren	1	36					
01	20-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1		AID 3556	

OPHAALOVERZICHT KADAVERS

Klantnummer 79051515
 Meldnummer 2308597
 Naam STAATSBOSBEHEER (ABW-373248)
 Adres POSTBUS 2
 Postcode / woonplaats 3800 AA AMERSFOORT

Laad- plaats	Ophaal- datum	Dier- code	Dier- soort	Gemelde kadavers	Opgehaalde kadavers	Opgehaalde vaten	Aantal ophalingen	Aantal erf- ophalingen	Oor- nummer	Geboorte- datum
01	20-03-2018	51	Paard	1	9					
01	20-03-2018	71	Overige dieren	1	90					
01	21-03-2018	51	Paard	1	9		1			
01	21-03-2018	52	Veulen	1	3					
01	21-03-2018	71	Overige dieren	1	42					
01	22-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1		1		AID 3423	
01	22-03-2018	51	Paard	1	9					
01	22-03-2018	52	Veulen	1	1					
01	22-03-2018	71	Overige dieren	1	36					
01	23-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1		1		AID 3554	
01	23-03-2018	51	Paard	1	7					
01	23-03-2018	52	Veulen	1	4					
01	23-03-2018	71	Overige dieren	1	53					
01	27-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		2		AID 3518	
01	27-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID 3519	
01	27-03-2018	51	Paard	1	9					
01	27-03-2018	71	Overige dieren	1	86					
01	29-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1	1	AID NR. 3520	
01	29-03-2018	51	Paard	5	5					
01	29-03-2018	52	Veulen	1	1					
01	29-03-2018	71	Overige dieren	96	96					
01	31-03-2018	21	Rund > 1 Jaar	1	1		1	1	AID NR. 3553	
01	31-03-2018	22	Kalf < 1 Jaar	1	1				AID NR. 3516	
01	31-03-2018	51	Paard	3	3					
01	31-03-2018	71	Overige dieren	104	104					
							43	21		
							2745			

SPECIFICATIE

Dier- code	Dier- soort	opgehaald aantal	€ Tarief	Bedrag in € (excl. BTW)
21	Rund > 1 Jaar	30	28,26	847,80
22	Kalf < 1 Jaar	33	4,41	145,53
51	Paard	190	28,19	5356,10
52	Veulen	333	4,75	1581,75
71	Overige dieren	2159	6,13	13234,6
Totale verwerkingskosten en verkoopopbrengsten				21165,85
Aantal erfabonnement		21	2,35	49,35
Aantal stops standaardtarief		43	18,97	815,71
Factuurbedrag excl. BTW				22030,91
Factuurbedrag incl. BTW				26657,24